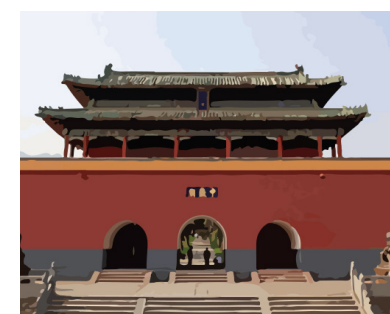

ΜΝΗΜΕΙΩΔΕΙΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ

στα ελληνικά μνημεία unesco

ΜΑΘΑΙΝΩ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO-
ΑΠΟΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΩ ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ
ΨΗΦΙΑΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

► συντελεστές έργου

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Αναστασία Λαζαρίδου, Δρ Αρχαιολόγος, Επίτιμη Προϊσταμένη Διεύθυνσης Αρχαιολογικών Μουσείων, Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
Νικολέττα Σαραγά, Αρχαιολόγος, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Διεύθυνσης Αρχαιολογικών Μουσείων, Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

ΣΥΛΛΗΨΗ-ΙΔΕΑ

Ανδρομάχη Κατσελάκη, Δρ Αρχαιολόγος, Προϊσταμένη Τμήματος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας ΔΑΜΕΕΠ

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΒΛΕΨΗ-ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Ανδρομάχη Κατσελάκη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΡΑΞΗΣ

Νικήτας Γεωργιόπουλος, Αρχαιολόγος, ΤΕΠΕ, ΔΑΜΕΕΠ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ-ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Αθηνά Παπαδάκη, Αρχαιολόγος, MSc Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων, ΤΕΠΕ, ΔΑΜΕΕΠ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ-ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Σπήλιος Πίστας, Γραφίστας, ΤΕΠΕ, ΔΑΜΕΕΠ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ/ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ

Ελευθερία Βλάχου, Αρχαιολόγος-Μουσειολόγος
Αθηνά Παπαδάκη

ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΝΤΥΠΩΝ

Ειρήνη-Μαργαρίτα Καλομοίρη, Γραφίστρια-Μουσειολόγος
Βασίλης Δημόπουλος, Γραφίστας, ΤΕΠΕ, ΔΑΜΕΕΠ
Σπήλιος Πίστας, Γραφίστας, ΤΕΠΕ, ΔΑΜΕΕΠ
Ειρήνη Χαραλαμπίδη, Γραφίστρια, ΤΕΠΕ, ΔΑΜΕΕΠ

ΕΡΕΥΝΑ-ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ

Ελευθερία Βλάχου
Ιωάννης Εβρενόπουλος, Δρ Αρχαιολόγος Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων
Αθηνά Παπαδάκη
Νικήτας Πάσσαρης, Δρ Αρχαιολόγος Βυζαντινών & Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΝΤΥΠΩΝ

Ιωάννης Βαξεβάνης
Αθηνά Παπαδάκη

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

Translix USCS IKE

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Radiant Technologies: **Ανδρέας Σαντρουζάνος**,
Σπήλιος Πίστας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού

Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς

- Διεύθυνση Αρχαιολογικών Μουσείων,
- Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
- Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Επικοινωνίας

Απαγορεύεται η οποιαδήποτε μερική ή ολική ανατύπωση χωρίς την άδεια του εκδότη

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», ΕΣΠΑ 2014-2020.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΜΝΗΜΕΙΩΔΕΙΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ

στα ελληνικά μνημεία unesco

Μαθαίνω για την UNESCO – Αποκρυπτογραφώ τα Μνημεία

Δραστηριότητες / Επεξήγηση Συμβόλων

ΤΙ;

παρατηρώ!

συνδυάζω στοιχεία!

βρίσκω!

δημιουργώ!

μελετώ τον χάρτη!

αναζητώ πληροφορίες!

εμπνέομαι και γράφω!

ανακαλύπτω το θέμα

ΠΟΥ;

στην τάξη!

στο διαδίκτυο

κατά την επίσκεψη
στο μνημείο!

Μια μνημειώδης περιπέτεια!

ανακαλύπτω το θέμα στην τάξη!

Τι κοινό έχουν η Ακρόπολη στην Αθήνα, η Παναγία των Παρισίων στη Γαλλία και η Όπερα του Σίδνεϊ στην Αυστραλία;
Είναι οι Δελφοί ο (μοναδικός) ομφαλός της γης;
Τι είναι το Άνγκορ Βατ;
Πού βρίσκονται οι βράχοι του Γουλινγκγιουάν;
Από τι κινδυνεύει η Βενετία;
Αυτά και άλλα πολλά θα μάθετε, όταν ασχοληθείτε με τα μνημεία και την παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά!

Η κληρονομιά είναι ταυτότητα, σημείο αναφοράς και περηφάνειας. Μπορεί να είναι μοναδική, αναντικατάστατη και να συνδέεται με σημαντικές αξίες.

« Τα έργα υψώνονταν σε μέγεθος
και ανυπέρβλητα
σε ομορφιά και χάρη,
ενώ οι τεχνίτες συναγωνίζονταν
να ξεπεράσουν ο ένας
τον άλλον στην καλλιτεχνική εργασία...

Για τούτο ακριβώς θαυμάζονται
τα έργα του Περικλή,
γιατί έγιναν σε λίγο χρόνο
αλλά για μεγάλη διάρκεια.
Γιατί το καθένα είχε την ομορφιά
του αρχαίου από την εποχή που έγινε,
αλλά κρατά ως τώρα τη δροσιά
ενός πρόσφατου έργου. Πάνω σε αυτά
τα έργα ανθίζει μια τέτοια νεότητα,
που διατηρεί παντοτινά ανέγγιχτη
από το χρόνο τη μορφή τους,
σα να έχουν μέσα τους αμάραντη πνοή
και αγέραστη ψυχή.

Πλουτάρχου, Βίοι Παράλληλοι: Περικλής, 12-13.

Σχολιάστε το κείμενο του αρχαίου ιστορικού.

Οι λέξεις κρύβουν την αλήθεια

- χρησιμοποιείτε τις τρεις λέξεις-κλειδιά μέσα σε προτάσεις
- σε ομάδες αναζητήστε λέξεις που ανήκουν στην ίδια οικογένεια με καθεμία από τις τρεις λέξεις-κλειδιά
- εξηγήστε τις σημασίες τους
- βρείτε τις αντίστοιχες λέξεις στις γλώσσες που μαθαίνετε στο σχολείο ή που γνωρίζετε εσείς

Μνημείο

μνήμη, μνεία, μνημονικό, μνήμα,
ανάμνηση, μνημειώδης, μνημειακός...

Καλή μνήμη, μνήμη ελέφαντα,
συλλογική μνήμη, ιστορική μνήμη...

- > Τι θυμάστε από πέρσι το καλοκαίρι;
- > Από τα γενέθλιά σας;
- > Ποιο είναι το πρώτο δώρο που θυμάστε να σας έχουν χαρίσει;
- > Ποια είναι η πιο παλιά σας ανάμνηση;
- > Θυμάστε κάποια χαρακτηριστική μυρωδιά;
- > Η μνήμη αφορά μόνο σε γνώσεις και γεγονότα;
- > Γνωρίζετε κάποιο μνημείο;
- > Έχετε δει το Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη; Που;
- > Πιστεύετε ότι όλα τα μνημεία χτίστηκαν εξ αρχής με αυτό τον σκοπό ή κάποια έγιναν μνημεία με το πέρασμα του χρόνου;

Κληρονομιά

κληρονομώ, κληρονόμος...
Κλήρωση, κληρωτός, κληρονομικότητα,
απόκληρος, νέμω, διανομή, κατανομή...

Πολιτιστική, Φυσική, Υλική, Άυλη,
Κινητή Ακίνητη

- > Έχετε κάτι που ανήκε παλαιότερα σε κάποιο μέλος της οικογένειάς σας και το αγαπάτε ιδιαίτερα;
- > Θέλετε να το φέρετε στην τάξη -ή να φέρετε μια φωτογραφία του- και να εξηγήσετε τι σημαίνει για σας;
- > Η κληρονομιά αφορά μόνο σε αντικείμενα;
- > Μήπως έχετε κληρονομήσει τα μάτια της γιαγιάς σας ή την φωνή του πατέρα σας;
- > Τι αξία έχει η κληρονομιά: οικονομική, συναισθηματική, συμβολική;
- > Τι γίνεται όταν οι κληρονόμοι είναι περισσότεροι;
- > Η κληρονομιά συνδέεται μόνο με δικαιώματα ή και με υποχρεώσεις;

Παγκόσμια

παν, πάντα, παντού, παντοτινός

Κόσμος, κόσμημα, διακοσμή.

- > Γνωρίζετε κάποιες παγκόσμιες διοργανώσεις, π.χ. Παγκόσμιο Κύπελλο;
- > Γνωρίζετε κάποιους παγκόσμιους οργανισμούς;
- > Μια κληρονομιά μπορεί να είναι παγκόσμια;
- > Σε τι ξεχωρίζει από τις άλλες;
- > Είναι τα μνημεία «κοσμήματα» του κόσμου μας;

Γνωρίστε την UNESCO

Υπάρχουν σοβαρά ζητήματα που απασχολούν την παγκόσμια κοινότητα!

Μπορείτε να σκεφτείτε κάποια από αυτά;

Για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων ζητημάτων ιδρύονται διεθνείς οργανισμοί.

Ποιους γνωρίζετε;

Οι περισσότεροι διεθνείς οργανισμοί ιδρύθηκαν μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Φαντάζεστε για ποιους λόγους;

Σχολιάστε τον λογότυπο της UNESCO. Τι σας θυμίζει;

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Αντιστοιχίστε το όνομα του οργανισμού με τον λογότυπό του.

Μπορείτε να καταλάβετε από το όνομα πού δραστηριοποιείται καθένας;

Σε ομάδες επιλέξτε έναν οργανισμό και παρουσιάστε τον.

Γιατροί Χωρίς Σύνορα

United Nations

ΟΗΕ

Γιατροί του Κόσμου

Greenpeace

Διεθνής Αμνηστία

unicef

UNICEF

Action Aid

act:onaid

GREENPEACE

WWF

UNESCO

Ερυθρός Σταυρός

Κατανοήστε την έννοια της Εξέχουσας Παγκόσμιας Σημασίας

Σκεφτείτε και συζητήστε μεταξύ σας:

- > Τι κάνει αυτά τα μνημεία τόσο ξεχωριστά ώστε να ξεπερνούν τα όρια του τόπου και του χρόνου;
- > Τι μπορεί να σημαίνει η Ακρόπολη για έναν Ινδό ή το Σινικό Τείχος της Κίνας για μία Ελληνίδα;
- > Τι αξία μπορεί να έχει ένα μνημείο 5.000 ετών για τον 21ο αιώνα και -κυρίως- για το μέλλον;

Επιλέξτε στην τάξη μερικά μνημεία που πιστεύετε ότι μπορεί να ανήκουν στην Παγκόσμια Κληρονομιά και σκεφτείτε ποια κριτήρια αιτιολογούν τις επιλογές σας.

1. ....

2. ....

3. ....

Ένας λογότυπος χίλιες λέξεις

Περιγράψτε τον λογότυπο των Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς:

- > Ποιες λέξεις περιλαμβάνονται στον λογότυπο;
- > Σε ποιες γλώσσες είναι γραμμένες;

- > Τι σχήματα περιλαμβάνει και πώς συνδέονται μεταξύ τους;

Ξέρετε ότι το τετράγωνο συμβολίζει τις πόλεις και ο κύκλος τη φύση;

Η ιδέα της Παγκόσμιας Κληρονομιάς

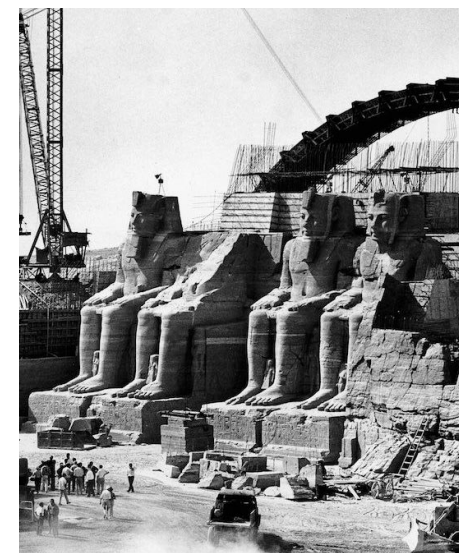
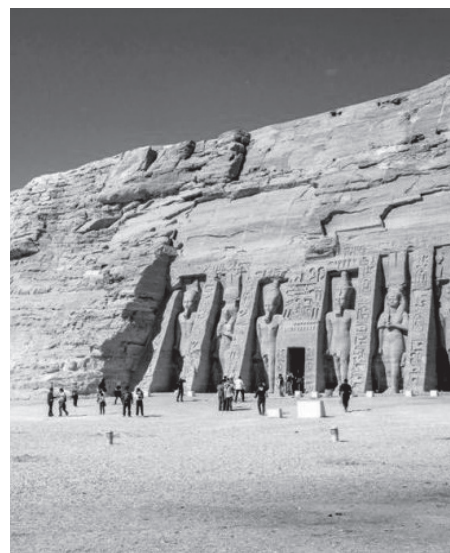
μάθετε για τη γέννηση της ιδέας της παγκόσμιας κληρονομιάς

Οι ναοί του Αμπού Σιμπέλ είναι από τα σημαντικότερα αιγυπτιακά μνημεία της κοιλάδας του Νείλου. Λαξευμένοι σε βράχο, χτίστηκαν από τον Φαραώ Ραμσή Β΄ σε ανάμνηση της νίκης του εναντίον των Χετταίων. Το 1959, ξεκίνησε μια διεθνής εκστρατεία για τη διάσωσή τους, καθώς κινδύνευαν να καταβυθιστούν από την κατασκευή του φράγματος του Ασουάν.

Πενήντα χώρες συμμετείχαν στην εκστρατεία, η οποία συγκέντρωσε 80 εκατομμύρια δολάρια, ενώ η εντυπωσιακή λύση που προκρίθηκε ήταν η αποσυναρμολόγηση και μεταφορά των ναών σε υψηλότερο σημείο.

Έτσι κάπως γεννήθηκε η ιδέα της «παγκόσμιας κληρονομιάς», καθώς η διάσωση του μνημείου κινητοποίησε άμεσα τη διεθνή κοινότητα.

Η ιδέα πήρε συγκεκριμένη μορφή με τη Σύμβαση της UNESCO για την Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς (1972).

Αναζητήστε και άλλες διεθνείς συμβάσεις που αφορούν στην πολιτιστική κληρονομιά.

Σχολιάστε τη σημασία τους και τον τρόπο που αλληλοσυμπληρώνονται μεταξύ τους.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

--> Προστασία σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης (1954)

--> Παρεμπόδιση και πρόληψη της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής και μεταφοράς κυριότητας πολιτιστικών αγαθών (1970)

--> Σύμβαση για την Προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ευρώπης (1985)

--> Ευρωπαϊκή Σύμβαση για το τοπίο (2000)

--> Προστασία της ενάλιας πολιτιστικής κληρονομιάς (2001)

--> Διαφύλαξη της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς (2003)

--> Προστασία και προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης (2005)

Όργανα και διαδικασίες

Κατανοήστε τη διαδικασία ένταξης στην Παγκόσμια Κληρονομιά

Ποιοι διαχειρίζονται την Παγκόσμια Κληρονομιά;
Πώς εγγράφεται ένα μνημείο στον Κατάλογο;

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

- **Κράτη-μέλη** (194 μέλη το 2020) - **Γενική Συνέλευση** (κάθε 2 χρόνια)
- **Επιτροπή** (21 μέλη): Διασφαλίζει την εφαρμογή της Σύμβασης. Αποφασίζει τις εντάξεις (και απεντάξεις) στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς και στον Κατάλογο Μνημείων σε Κίνδυνο. Διαχειρίζεται το Ταμείο για την Παγκόσμια Κληρονομιά.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

- **Κέντρο για την Παγκόσμια Κληρονομιά:** Οργανώνει τις ετήσιες συσκέψεις της Επιτροπής. Διαχειρίζεται τους Φακέλους Υποψηφιοτήτων και λειτουργεί συμβουλευτικά. Οργανώνει διεθνείς αποστολές διάσωσης, οργανώνει σεμινάρια και εργαστήρια, παράγει ενημερωτικό και εκπαιδευτικό υλικό. Συντονίζει τις περιοδικές αναφορές και τις δράσεις πρώτων βοηθειών.
- **Αρμόδιοι φορείς ανά κράτος** (για παράδειγμα υπουργεία κλη).

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

- **ICOMOS** (International Council on Monuments and Sites) Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Τοποθεσιών
- **IUCN** (International Union for Conservation of Nature) Διεθνής Ένωση Προστασίας της Φύσης
- **ICCROM** (International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property) Διεθνές Κέντρο Μελέτης για τη Διαφύλαξη και την Αποκατάσταση των Πολιτιστικών Αγαθών

Ιστορίες επιτυχίας

(whc.unesco.org/en/success-stories/)

Η Παγκόσμια Κληρονομιά συνδέθηκε εξ αρχής με μια ιστορία επιτυχίας που γνωρίσατε ήδη: τη διάσωση των ναών στην Αίγυπτο.

--> Αναζητήστε και άλλες περιπτώσεις μνημείων (ή κάποιων στοιχείων τους) που μεταφέρθηκαν αλλού, όπως ο ναός του Άρη στην Αρχαία Αγορά ή της Αθήνας ή οι τοιχογραφίες της της Επισκοπής στην Ευρυτανία. Χωριστείτε σε ομάδες και παρουσιάστε κάποιες από αυτές στην τάξη.

--> Φτιάξτε ένα σενάριο με βάση αυτή τη δομή και αποφασίστε ποιο μέσο θα επιλέξετε για να παρουσιάσετε την ιστορία σας (ταινία, άρθρο σε εφημερίδα, ραδιοφωνικό ρεπορτάζ, κόμικ...).

Η διαδικασία της ένταξης

Προτείνετε ένα τοπικό μνημείο για ένταξη με το παρακάτω παιχνίδι ρόλων!

- 1** Το κράτος υπογράφει με την UNESCO τη Σύμβαση για την Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς

Με βάση τον εθνικό κατάλογο μνημείων, ετοιμάζει μια δοκιμαστική λίστα (tentative list) με τα μνημεία που σκοπεύει να προτείνει για ένταξη.

- 3** Επιλέγει τα μνημεία που θα προτείνει και ετοιμάζει έναν πλήρη φάκελο υποψηφιότητας, στον οποίο παρουσιάζει πληροφορίες για το μνημείο και τα κριτήρια ένταξης που τεκμηριώνουν την εξέχουσα παγκόσμια σημασία του.

Το Κέντρο Παγκόσμιας Κληρονομιάς ελέγχει τον φάκελο και τον στέλνει στο ICOMOS (πολιτιστικά μνημεία) ή/και στο IUCN (φυσικά μνημεία) για γνωμοδότηση.

- 5** Οι ειδικοί επισκέπτονται τον χώρο, εξετάζουν τα κριτήρια, την αυθεντικότητα και την κατάσταση διατήρησης του μνημείου, τον τρόπο διαχείρισής του και διάφορα άλλα στοιχεία προκειμένου να ετοιμάσουν την εισήγησή τους.

Τα (7) μέλη του Γραφείου της Παγκόσμιας Κληρονομιάς (World Heritage Bureau) μελετούν τις εισηγήσεις και καταθέτουν τη γνωμοδότησή τους.

- 7** Στην ετήσια σύσκεψη της Επιτροπής, εξετάζονται όλες οι υποψηφιότητες και αποφασίζεται ποια μνημεία θα ενταχθούν στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς, ποια απορρίπτονται και ποια θα επανεξετασθούν, μετά από τις παρατηρήσεις της Επιτροπής.

- 8** Το μνημείο εντάσσεται!

Κατανοήστε την ποικιλιότητα της Παγκόσμιας Κληρονομιάς

Το βασικό εργαλείο σας για να γνωρίσετε τα μνημεία της UNESCO είναι ο ιστότοπος του Κέντρου Παγκόσμιας Κληρονομιάς:

whc.unesco.org

Εδώ κρύβονται όλες οι απαντήσεις!

Βρείτε ποια χρονιά έγιναν οι πρώτες (12) εγγραφές στον Κατάλογο:

ΜΝΗΜΕΙΟ	ΧΩΡΑ / ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ / ΦΥΣΙΚΟ

Εντοπίστε, για την τρέχουσα χρονιά:

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ	
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ	
ΦΥΣΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ	
ΜΙΚΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ	
ΧΩΡΕΣ-ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	

Με μια ματιά στον χάρτη, από ποια ήπειρο θα λέγατε ότι προέρχονται οι περισσότερες εγγραφές; Σε ποια κατηγορία ανήκουν;

--> Αν έχετε καταγωγή ή φίλους ή συγγενείς από άλλη χώρα, βρείτε τα μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς αυτής της περιοχής και παρουσιάστε τα στην τάξη.

--> Έχετε ταξιδέψει στο εξωτερικό; Μήπως έχετε επισκεφτεί κάποιο μνημείο και πιστεύετε ότι μπορεί να ανήκει στην Παγκόσμια Κληρονομιά; Ψάξτε το στον Κατάλογο.

--> Διαλέξτε μία χώρα/μία ήπειρο που μελετάτε στη Γεωγραφία και βρείτε ποια μνημεία έχουν ενταχθεί στον Κατάλογο: οργανώστε μια παρουσίαση στην τάξη.

Τα μυστικά των αριθμών

Βρείτε δέκα μνημεία από διαφορετικές περιοχές του κόσμου, που να αντιστοιχούν σε ένα συγκεκριμένο κριτήριο που θα επιλέξει η ομάδα σας. Συγκρίνετέ τα μεταξύ τους.

Αν σας αρέσουν οι αριθμοί, μπορείτε να κάνετε ενδιαφέρουσες συγκρίσεις και να σχεδιάσετε στατιστικά γραφήματα. Για έμπνευση, ρίξτε μια ματιά στα παρακάτω παραδείγματα που αφορούν στην Ευρώπη και ετοιμάστε κάτι ανάλογο για μια ήπειρο/χώρα/περιοχή ή χρονιά που θα επιλέξετε. Πηγή: wch.unesco.org/en/list/stat

World Heritage Convention

Search the List Filter

The List > World Heritage List

World Heritage List

Views Order by: Country

1157
Properties

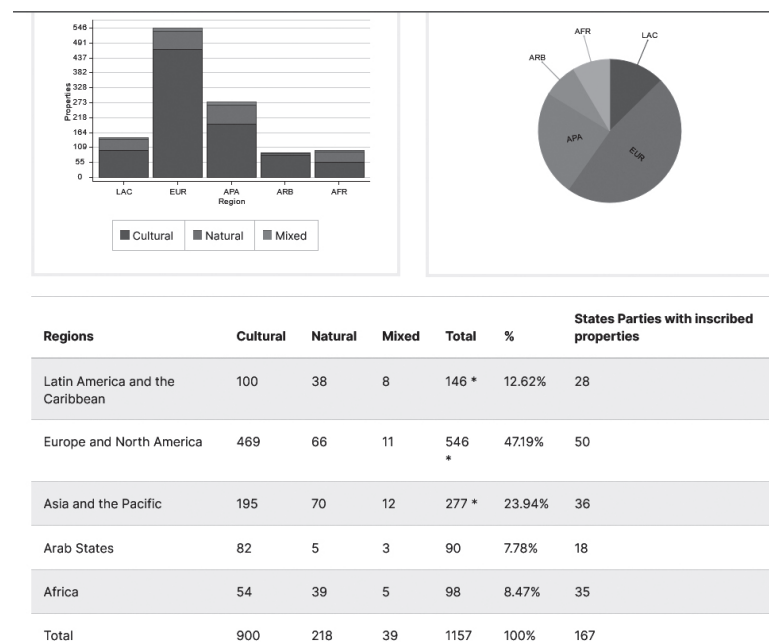
43
Transboundary

167
States Parties

Legend
Category of site
♦ Cultural site ♦ Natural site ♦ Mixed site
Site inscribed on the List of World Heritage in Danger
♦ Cultural site ♦ Natural site ♦ Mixed site

Official World Heritage List in other formats
[RSS](#) [XML](#) [KML](#) [XLS](#)

Statistics
Official World Heritage List Statistics
[Get Statistics](#)

Μπορούμε να πούμε ότι ο πρώτος... Κατάλογος Παγκόσμιας Κληρονομιάς ήταν «Τα Επτά Θαύματα του Αρχαίου Κόσμου»!

--> Ανακαλύψτε ποια ήταν τα επτά πιο σημαντικά μνημεία των αρχαίων!

--> Συγκρίνετε με αντίστοιχα σύγχρονα!

--> Επισκεφθείτε «εικονικά» μερικά σύγχρονα σημαντικά Μνημεία. Αναζητείστε καταλόγους κορυφαίων μνημείων στο διαδίκτυο και συγκρίνετέ τους μεταξύ τους. π.χ. 8 Top World Heritage Sites to Explore - Google Arts & Culture, Google Earth.

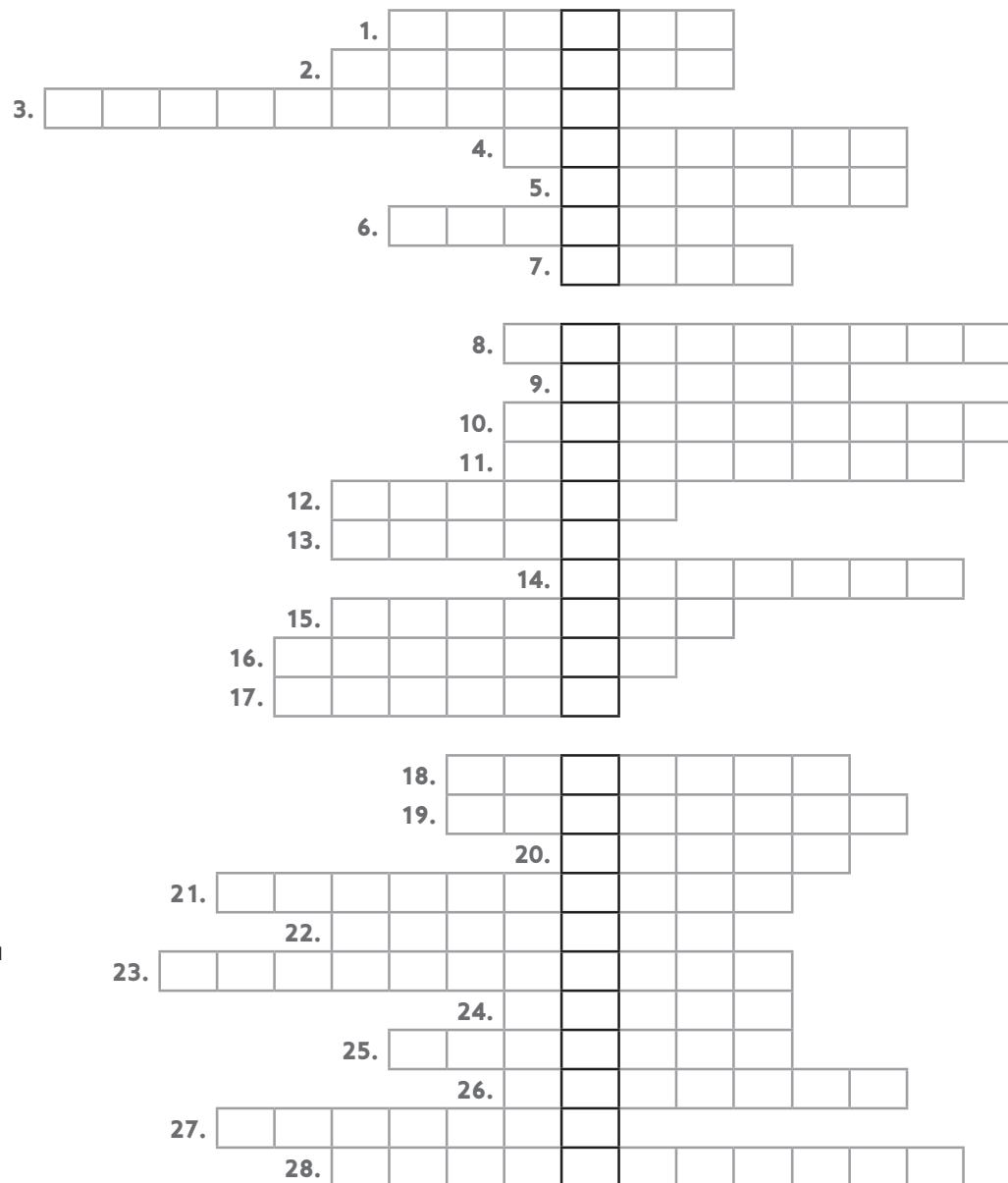
Λύστε τον χρίφο

Γνωρίστε τα μνημεία UNESCO και λύστε το σταυρόλεξο

Αποκαλύψτε τις 3 λέξεις-κλειδιά!

1. Συνώνυμο της «γης» που δείχνει πόσο όμορφη είναι!
2. Σε αυτή την ήπειρο βρίσκεται ο Μεγάλος Κοραλλιογενής Ύφαλος.
3. Εδώ ζει ο Αυτοκρατορικός Πιγκουίνος.
4. Την ανακάλυψε ο Κολόμβος.
5. Και η Ελλάδα εδώ!
6. Ήπειρος στην οποία βρίσκονται οι πυραμίδες των Αιγυπτίων.
7. Σε αυτή την ήπειρο βρίσκεται το Σινικό τείχος.
8. Το θέατρό της φιλοξενεί ένα από τα πιο γνωστά καλοκαιρινά φεστιβάλ.
9. Το αρχαίο όνομα της Βεργίνας.
10. Λέγεται και Περιβόλι της Παναγίας (δύο λέξεις).
11. Το πιο γνωστό μνημείο της Αθήνας.
12. Οι αρχαίοι θεωρούσαν ότι εδώ βρίσκεται ο ομφαλός της γης.
13. Σε αυτό το νησάκι γεννήθηκαν οι δίδυμοι θεοί Απόλλων και Άρτεμις.
14. Επιβλητικοί βράχοι που φιλοξενούν πολύ σημαντικά μοναστήρια.
15. Μονή που βρίσκεται πάνω στην Ιερά Οδό, στον δρόμο για την Ελευσίνα.
16. Εδώ ήταν δεσπότης ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος πριν φύγει για την Κωνσταντινούπολη.
17. Το νησί της Αποκάλυψης.
18. Εδώ είχε το ανάκτορό του ο Αγαμέμνων.
19. Αρχαία πόλη που πήρε το όνομά της από τον πατέρα του Μεγάλου Αλεξάνδρου.
20. Ιερό αφιερωμένο στη θεά Ήρα.
21. Ναός του Απόλλωνα που βρίσκεται στις Βάσσες.
22. Μοναστήρι που ίδρυσε στη Χίο ο αυτοκράτωρ Κωνσταντίνος Μονομάχος (δύο λέξεις).
23. Η «συμβασιλεύουσα» της Κωνσταντινούπολης.
24. Το νησί των ιπποτών.
25. Από εδώ ξεκίνησαν οι σημαντικότεροι πανελλήνιοι αγώνες της αρχαιότητας.
26. Τα τείχη της λέγονται «κυκλώπεια».
27. Εκεί βρίσκεται η πλατεία «Σπιανάδα».
28. Μονή στη Βοιωτία που ίδρυσε ο ομώνυμος όσιος (δύο λέξεις).

1. ΚΟΣΜΟΣ 2. ΣΚΕΛΑΝΙΑ 3. ΑΝΤΑΡΚΤΙΚΗ 4. ΑΜΕΡΙΚΗ 5. ΕΥΡΩΠΗ 6. ΑΦΡΙΚΗ 7. ΑΣΙΑ 8. ΕΠΙΔΑΥΛΙΑ 9. ΑΙΓΕΣ 10. ΑΤΛΑΝΤΙΚΟ ΟΚΕΑΝΟΣ 11. ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ 12. ΔΕΛΦΟΙ 13. ΔΗΛΟΣ 14. ΜΕΤΕΩΡΑ 15. ΔΑΦΝΙΟΝ 16. ΜΥΣΤΡΑΣ 17. ΠΑΤΜΟΣ 18. ΜΥΚΗΝΕΣ 19. ΠΙΠΙΝΙΟΙ 20. ΠΑΡΟΣ 21. ΕΠΙΚΟΡΥΠΟΣ 22. ΝΕΑ ΜΟΝΗ 23. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 24. ΡΟΔΟΣ 25. ΟΝΥΜΙΑ 26. ΤΡΙΠΥΛΑ 27. ΚΕΡΚΥΡΑ 28. ΟΣΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ

Η Ελλάδα στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς

Κάντε μια πρώτη γνωριμία με τα μνημεία που βρίσκονται στην Ελλάδα

Η Ελλάδα συνυπέγραψε τη Σύμβαση για την Πολιτιστική Κληρονομιά το 1981. Κάντε έναν κατάλογο μνημείων που γνωρίζετε ότι βρίσκονται στην Ελλάδα και πιστεύετε ότι μπορεί να ανήκουν στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Εξηγήστε γιατί, χρησιμοποιώντας ένα ή περισσότερα από τα κριτήρια ένταξης.

Αξιοποιείτε με ποικίλους τρόπους τις εκπαιδευτικές κάρτες! Κάντε διαφορετικούς συσχετισμούς ανάμεσα στα μνημεία (ανά χρονική περίοδο, γεωγραφική περιοχή, αρχική χρήση, κριτήρια κατάταξης στον κατάλογο UNESCO κλπ.)

Σε ομάδες, δείτε φωτογραφίες στον ιστότοπο ή μοιραστείτε φωτογραφίες/εκπαιδευτικές κάρτες και προσπαθήστε να καταλάβετε ποια μνημεία εικονίζονται.

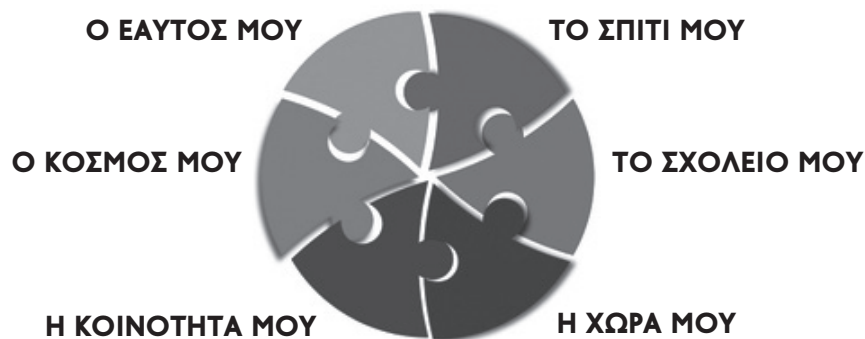

Αν δεν τα βρείτε όλα, μπειτέ στον Κατάλογο και συνεργαστείτε με τις άλλες ομάδες για να τα εντοπίσετε.

--> Συζητήστε τη φράση «Παγκόσμια κληρονομιά: μοιρασμένη κληρονομιά, κοινή ευθύνη»

--> Δείτε την κάρτα με τον κύκλο της πολιτιστικής κληρονομιάς.

--> Για ποιους λόγους σας ενδιαφέρει η πολιτιστική κληρονομιά;

Τι μπορείτε να κάνετε για να προστατέψετε τα μνημεία;

Βάλτε στη σωστή σειρά τις λέξεις για να δείτε αποτέλεσμα!

Απολαμβάνω, Παρατηρώ, Κατανοώ, Φροντίζω

.....

.....

Παρατηρώ, Κατανοώ, Φροντίζω, Απολαμβάνω

Συμπληρώστε τον πίνακα για την Ελλάδα. Ποια χρονιά έγινε η πρώτη εγγραφή μνημείου και ποιο ήταν αυτό; Ποιο μνημείο εντάχθηκε πιο πρόσφατα;

[illegible]

Αποκρυπτογραφώντας ένα μνημείο

Μάθετε πώς να προσεγγίσετε ένα μνημείο

Ο καλύτερος τρόπος για να ξεκινήσετε, είναι από το «σπίτι σας», δηλαδή την περιοχή σας: αν ενδιαφέρεστε για την ανακύκλωση, το πρώτο που θα κάνετε είναι να οργανώσετε τη γειτονιά σας. Αν ενδιαφέρεστε για την πολιτιστική και φυσική κληρονομιά, αρχίστε από την περιοχή σας.

Θυμηθείτε ότι για να είναι σημαντικό ένα μνημείο δε χρειάζεται απαραίτητα να έχει ήδη ενταχθεί στον Κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

Εντοπίστε ένα τοπικό μνημείο που δεν είναι ενταγμένο στον Κατάλογο. Εξετάστε τους κινδύνους που το απειλούν.

Συγκεντρώστε τους κινδύνους σε κατηγορίες και συζητήστε τρόπους αντιμετώπισής τους.

Συζητήστε ποιοι παράγοντες μπορεί να επηρεάσουν ένα μνημείο, ποιοι αποτελούν ευκαιρίες ή απειλές!

--> Διακρίνετε τους θετικούς από τους αρνητικούς παράγοντες στον κατάλογο που ακολουθεί.

--> Μπορεί ένας παράγοντας να είναι παράλληλα θετικός και αρνητικός;

Εντοπίστε μνημεία που είναι ενταγμένα στον Κατάλογο. Τι κίνδυνοι τα απειλούν;

Εντοπίστε μνημεία που έχουν απενταχθεί-ευτυχώς είναι λίγα! Σχολιάστε τους λόγους για τους οποίους διαγράφηκαν από τον Κατάλογο.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΕΝΑ ΜΝΗΜΕΙΟ

Κλιματική Αλλαγή	Τουρισμός και Διαχείριση Επισκεπτών	Οικιστική και Εμπορική Ανάπτυξη	Ύπαρξη συγκοινωνίας	Ψυχαγωγικές δραστηριότητες

Περιβάλλον Φυσικό Τοπίο	Αρχαιοκαπηλεία	Φθορές	Βανδαλισμός	Πόλεμος

Άλλοι
Παράγοντες

Στο μνημείο

- Συγκεντρώστε **πληροφορίες** για το μνημείο, την περιοχή και την ιστορία του.
- **Επισκεφθείτε το:** εντοπίστε το στον χάρτη, χαράξτε πορεία επίσκεψης, προσανατολιστείτε. Αν ο χώρος περιλαμβάνει περισσότερα μνημεία, βρείτε τα στην κάτοψη. Μην ξεχάσετε να σημειώσετε (αν υπάρχουν) το εκδοτήριο - πωλητήριο, τις τουαλέτες, το πάρκινγκ, τους κάδους απορριμμάτων, τις πινακίδες κατεύθυνσης, τις ενημερωτικές πινακίδες κ.ά.
- **Παρατηρήστε** το μνημείο χρησιμοποιώντας όλες σας τις αισθήσεις. Τραβήξτε φωτογραφίες και βίντεο και σημειώστε τα σημεία λήψης. Σχεδιάστε, ζωγραφίστε, καταγράψτε τις εντυπώσεις σας! Ακούστε τους ήχους από το περιβάλλον (φυσικό και δομημένο)! Προσπαθήστε να διακρίνετε μυρωδιές!
- Ετοιμάστε μια **παρουσίαση** σύμφωνα με τις ενότητες των εντύπων του Φακέλου XXX
- Παρατηρήστε ένα εγκαταλελειμμένο κτήριο της γειτονιάς σας: καταγράψτε τις φθορές που έχει υποστεί. **Ενημερωθείτε για τους κινδύνους** που απειλούν τα μνημεία¹: περιβαλλοντικές συνθήκες, κλιματική αλλαγή, μόλυνση της ατμόσφαιρας, φυσικές καταστροφές, φθορές, εγκατάλειψη, βανδαλισμοί, αρχαιοκαπηλία, οικοδομικά έργα, πόλεμος, υπερβολική τουριστική ανάπτυξη. Διαβάστε σχετικά άρθρα². Διακρίνετέ τους σε κατηγορίες (φυσικοί/ανθρωπογενείς. άμεσοι/σταδιακοί ...) και σκεφτείτε τρόπους με τους οποίους μπορείτε να συμβάλλετε στην αντιμετώπισή τους. Επισκεφθείτε ένα εργαστήριο συντήρησης και μιλήστε με τους συντηρητές.
- Τουρίστες: ευλογία ή κατάρα; Σκεφθείτε τα θετικά και τα αρνητικά της επισκεψιμότητας ενός μνημείου. Κατά τη διάρκεια μιας επίσκεψης, παρατηρήστε και **καταγράψτε** διαφορετικές συμπεριφορές επισκεπτών. Οργανώστε μια **έρευνα κοινού** και παρουσιάστε τα αποτελέσματά της. Καταγράψτε τις τουριστικές υποδομές κοντά στο μνημείο. Κάντε προτάσεις για καλύτερη διαχείριση της τουριστικής κίνησης.
- Εντοπίστε ποιοι εμπλέκονται με τη **διαχείριση** του μνημείου και ποιοι άλλοι φορείς και οργανώσεις της περιοχής σας θα μπορούσαν να βοηθήσουν. Σκεφτείτε τρόπους να τους δραστηριοποιήσετε.
- Υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι απόψεις συγκρούονται: οργανώστε ένα **παιχνίδι ρόλων** όπου θα αναλάβετε να εκπροσωπήσετε διαφορετικές ομάδες (π.χ. αρχαιολόγος, συντηρητής, φύλακας, ξεναγός, τουρίστας, δήμαρχος, εκπρόσωπος περιβαλλοντικής ομάδας, επενδυτής, καταστηματάρχης, ξενοδόχος, ιδιοκτήτης ταξιδιωτικού γραφείου κ.τ.λ. Πάρτε συνεντεύξεις (αν μπορείτε), ετοιμάστε τα επιχειρήματά σας και θυμηθείτε ότι ο καλύτερος τρόπος για να πείσετε δεν είναι να φωνάζετε αλλά να ακούτε προσεκτικά τον άλλον!
- Σχεδιάστε μια **πολιτιστική διαδρομή** στην περιοχή σας.
- Οργανώστε μια **εκστρατεία ενημέρωσης** και ευαισθητοποίησης για το μνημείο σας: ετοιμάστε όλο το υλικό, το περιεχόμενο και τα μέσα.
- **«Υιοθετήστε»** το μνημείο σας.
- Οργανώστε στο σχολείο σας μια **εορταστική εκδήλωση** για τη Διεθνή Ημέρα Μνημείων (18 Απριλίου)!

1. Πλούσιο υλικό και εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο: Συντήρηση (culture.gr)

2. Αναζητήστε άρθρα της επικαιρότητας. Ενδεικτικά: Κάτοικοι και θησαυροί της Υεμένς στο έλεος του πολέμου | Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (kathimerini.gr) Στις φλόγες μνημείο της UNESCO: <https://www.kathimerini.gr/1048039/gallery/epikairothta/kosmos/stis-floges-to-mnhmeio-ths-unesco-kavaleritsa-reale-sto-torino-vinteo> | Σάμος - Σεισμός: Ζημιές σε μουσεία και μνημεία σε Σάμο, Ικαρία, Χίο | ΣΚΑΪ (skai.gr)

Δεν υπάρχει κληρονομιά χωρίς κληρονόμους!

 Γνωρίστε πώς μπορείτε να δραστηριοποιηθείτε για την προστασία της Παγκόσμιας Κληρονομιάς

Υπάρχει ειδικός χώρος του ιστοτόπου που είναι αφιερωμένος στους νέους και παρέχει πλούσιο υλικό: World Heritage Centre-World Heritage Education Programme (unesco.org). Οι επιλογές είναι πολλές:

- Ενταχθείτε μέσω του Υ.ΠΑΙ.Θ. στο Δίκτυο Σχολείων της UNESCO: UNESCO associated Schools Network.
- Μέσα από αυτό, μπορεί να ξεκινήσετε επαφές και ανταλλαγές με άλλα σχολεία από την Ελλάδα και το εξωτερικό και να αναπτύξετε ένα κοινό project.
- Λάβετε μέρος στο Φόρουμ των Νέων για την Παγκόσμια Κληρονομιά: World Heritage Centre-World Heritage Youth Forum (unesco.org) Συναντήστε νέους από όλο τον κόσμο, γνωρίστε διαφορετικούς πολιτισμούς, ανταλλάξτε ιδέες και εμπειρίες. Μπορεί ακόμα να συμμετάσχετε στην αντιπροσωπεία των νέων που παρουσιάζει στην Επιτροπή για την Παγκόσμια Κληρονομιά τα συμπεράσματα των εργασιών του Φόρουμ!
- Σχεδιάστε το μέλλον: μάθετε για τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης της Ατζέντας 2030 του ΟΗΕ και για τους τρόπους που συνδέονται με τα μνημεία και την προστασία τους.
- Οι νέοι μεταξύ 18 και 30 ετών μπορούν να γίνουν Εθελοντές και να συμμετάσχουν σε μια εκστρατεία διάρκειας 2 έως 4 εβδομάδων για μια συγκεκριμένη δράση: World Heritage Centre -World Heritage Volunteers Initiative (unesco.org)

 Αντιληφθείτε τη σημασία και τις ευθύνες της ένταξης στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς

Συζητήστε μεταξύ σας και φτιάξτε έναν πίνακα με τα προνόμια και τις υποχρεώσεις που φαντάζεστε ότι απορρέουν από την ένταξη.

Ετοιμάστε έναν φάκελο υποψηφιότητας

Η σειρά σας να ετοιμάσετε ένα φάκελο υποψηφιότητας:

Επιλέξτε ένα μνημείο της περιοχής σας που πιστεύετε ότι θα μπορούσε να ενταχθεί στον Κατάλογο.

Μοιραστείτε ρόλους και αρμοδιότητες και συγκεντρώστε όλα τα απαραίτητα στοιχεία.

Οργανώστε τον φάκελο και παρουσιάστε τον στην τάξη στο πλαίσιο του εορτασμού της Διεθνούς Ημέρας Μνημείων (18 Απριλίου).

Δείτε ενδεικτικά κάποιες βασικές πληροφορίες που θα πρέπει να περιλάβετε στην παρουσίασή σας:

ΟΝΟΜΑ	
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Πολιτιστικό / φυσικό / μικτό
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Περιγράψτε τον χώρο, τα κτήρια, την περιοχή, την ή τις χρήσεις του, την αρχιτεκτονική, τη διακόσμηση, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Φυσικό μνημείο: περιγράψτε τη θέση, την περιοχή, τα στοιχεία γεωλογίας, χλωρίδας, πανίδας κ.τ.λ. που το κάνουν να ξεχωρίζει.
ΙΣΤΟΡΙΑ	Η ιστορία του μνημείου και της περιοχής, σημαντικά ιστορικά γεγονότα, ήθη, έθιμα ή παραδόσεις που συνδέονται με τον χώρο.
ΕΞΕΧΟΥΣΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΣΗΜΑΣΙΑ	Γιατί πιστεύετε ότι το μνημείο αυτό είναι ξεχωριστό; Ποια στοιχεία του δίνουν παγκόσμια διάσταση; Ποιες αξίες αντιπροσωπεύει;
ΚΡΙΤΗΡΙΟ/ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΝΤΑΞΗΣ	Επιλέξτε ένα ή περισσότερα από τα δέκα κριτήρια και αναλύστε τα χαρακτηριστικά του μνημείου που συνδέονται με αυτά.
ΔΙΟΙΚΗΣΗ-ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	Σε ποιον ανήκει ο χώρος όπου βρίσκεται το μνημείο; Είναι ανοιχτός στο κοινό; Έχει εισιτήριο; Έχει πολλούς επισκέπτες; Υπάρχουν σύλλογοι που συνεργάζονται στη διαχείρισή του;
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ	Σε τι κατάσταση βρίσκεται το μνημείο; Προστατεύεται και συντηρείται συστηματικά; Από ποιους; Ποιοι κίνδυνοι το απειλούν;
ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ	Στοιχεία σύγκρισης με άλλα παρεμφερή μνημεία της περιοχής: τι κάνει το συγκεκριμένο μνημείο ξεχωριστό σε σχέση με αυτά;
ΧΑΡΤΕΣ	Φυσικοί, πολιτικοί, πολιτιστικοί...
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ	

Καλή επιτυχία!